

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för anläggande av Vårbybron och trafikplats Gömmaren

Väg 259 Tvärförbindelse Södertörn

Botkyrka och Huddinge kommun, Stockholms län

C2. Samrådsredogörelse

TRV 2021/54301

2021-12-21

Trafikverket

Postadress: 172 90, Sundbyberg

E-post: investeringsprojekt@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: Samrådsredogörelse. Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för anläggande av Vårbybron och trafikplats Gömmaren.

Författare: Tyréns Sverige AB

Dokumentdatum: 2021-12-21

Ärendenummer: TRV 2021/54301

Objektsnummer:145326

Uppdragsnummer: 260805

Chaos-ID: 1G141006

Version: 1.0

Kontaktperson: Barbro Ovrén, Trafikverket

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
1. INLEDNING	5
2. SAMRÅD I VÄGPLANENS TIDIGARE SKEDEN	6
3. SAMRÅDSKRETS	7
4. UTSKICK OCH ANNONSERING FÖR AVGRÄNSNINGSSAMRÅD	9
5. GENOMFÖRDA SAMRÅD	11
5.1. Samråd med berörd länsstyrelse	11
5.2. Samråd med berörda kommuner	13
5.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	16
5.4. Samråd med övriga berörda myndigheter	16
5.5. Samråd med näringsliv, organisationer och föreningar	18
5.6. Samråd med allmänheten	19
BILAGOR	
Bilaga 1. Inbjudan organisationer	
Bilaga 2. Inbjudan särskilt berörda	

Sammanfattning

Den här samrådsredogörelsen tillhör ansökan om tillstånd till vattenverksamhet enligt miljöbalken för anläggande av Vårbybron och trafikplats Gömmaren. Syftet med samrådsredogörelsen är att sammanfatta hur samrådet har bedrivits, vilka synpunkter som inkommit och hur de inkomna synpunkterna har beaktats. Ansökan har tagits fram inom programmet för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Samtliga samrådsaktiviteter som genomförts för vattenverksamhet vid Fittjaviken och i/invid Gömmarbäcken ingår i samrådsredogörelsen.

Avgränsningssamråd 2018

Då Trafikverket har bedömt att den sökta vattenverksamheten för program Tvärförbindelse Södertörn innebär betydande miljöpåverkan har inget undersökningssamråd genomförts utan ett avgränsningssamråd har hållits. Ett samrådsunderlag hölls tillgängligt under perioden mellan den 13 november och den 6 december 2018. Samråd har även genomförts i form av öppna hus med allmänheten samt möten med Länsstyrelsen i Stockholms län, berörda kommuner, myndigheter och näringsliv/organisationer. Avgränsningssamrådet för den planerade vattenverksamheten hölls samtidigt som samråd för vägplanen, Väg 259 Tvärförbindelse Södertörn. Synpunkter på vattenverksamheten redovisas i två samrådsredogörelser; aktuell samrådsredogörelse tillhörande ansökan om vattenverksamhet för delen Vårbybron och trafikplats Gömmaren och en separat samrådsredogörelse tillhörande ansökan om vattenverksamhet för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn för delen Masmo till västra Jordbro.

Under samrådsperioden har länsstyrelsen, Botkyrka och Huddinge kommun, en myndighet, tre organisationer/näringslivsaktörer samt ett antal privatpersoner inkommit med synpunkter på den planerade vattenverksamheten vid Vårbybron och i Gömmarbäcken. Synpunkterna från allmänheten handlade i huvudsak om oro för påverkan på Vårby källa och på naturen i området.

1. Inledning

1.1. Genomförda samråd

Bestämmelser om vattenverksamhet finns i 11 kapitlet miljöbalken. Tillståndprocessen inleds med samråd och avslutas när dom meddelas. Då Trafikverket har bedömt att den sökta vattenverksamheten för Vårbybron och trafikplats Gömmaren innebär betydande miljöpåverkan behöver inget undersökningssamråd genomföras. Processen inleds istället med ett avgränsningssamråd, vilket genomfördes mellan 13 november och 6 december 2018. Under denna tid fanns ett samrådsunderlag tillgängligt. Samrådet har även omfattat möten med olika berörda parter.

Allt inkommit material rörande ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för delen Vårbybron och trafikplats Gömmaren finns diariefört hos Trafikverket på ärendenummer: TRV 2018/84891 och TRV 2017/27.

1.2. Avgränsning mot vägplanens samråd

Trafikverket har planerat för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn sedan 2015 då en vägplan enligt väglagen började tas fram. Samrådet som genomfördes mellan den 13 november och den 6 december 2018 gällde både vägplanen och den planerade vattenverksamheten.

Synpunkter på vattenverksamheten redovisas i två samrådsredogörelser; aktuell samrådsredogörelse tillhörande ansökan om vattenverksamhet för delen Vårbybron och trafikplats Gömmaren och en separat samrådsredogörelse tillhörande ansökan om vattenverksamhet för delen Masmö - västra Jordbro.

I projekt väg 259 Tvärförbindelse Södertörn hanteras ett antal vattenfrågor i vägplanprocessen och redovisas i separat samrådsredogörelse tillhörande vägplanen. Trafikverket har gjort följande avgränsningar:

- Vägplanens lokalisering och utformning samt miljöeffekter av detta hanteras i vägplanen.
- Hantering av vägdagvatten inklusive reningsåtgärder och miljö kvalitetsnormer för de recipienter som riskerar att påverkas av dagvattnet beskrivs inom vägplanen.

2. Samråd i vägplanens tidigare skeden

Inom processen för ansökan om tillstånd till vattenverksamhet har inget särskilt samråd avseende lokalisering genomförts. Det har istället beaktats i arbetet med framtagande av vägplan. I vägplanarbetet har även olika vattenfrågor hanterats. Till exempel har myndigheter och organisationer som bevakar vattenfrågor funnits med på sändlistor till tidigare samråd för vägplanen, bland andra Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, SMHI, Stockholms Vatten, Stockholms hamnar. Samrådsredogörelse för vägplan (Samrådsredogörelse, oC140014) omfattar en redogörelse av samtliga samråd tillhörande vägplan mellan 2015-2021.

Under 2015-2017 genomfördes samråd om framtagande av lokaliseringsalternativ. I detta skede utredde Trafikverket möjliga korridorer som tvärförbindelsen skulle kunna lokaliseras inom. I ett första skisskede utreddes flertalet alternativ, som sedan mynnade ut i de tre alternativen Norra, Mellersta och Södra korridoren.

År 2017 beslutade Trafikverket att gå vidare med Norra korridoren, med anslutning till ny fullständig trafikplats via Masmo samt tunnel genom Flemingsbergsskogen. Motiven till att Norra korridoren valdes var bland annat den gena sträckningen mellan E4/E20 och väg 73 vilket förbättrar tillgängligheten mellan de regionala stadskärnorna och förkortar restiden för samtliga trafikslag jämfört med i dag. Korridoren har bra anknytning till kommunal och regional planering. Dessutom medförde alternativet lägst klimatpåverkan och störst nytta i förhållande till kostnad jämfört med Mellersta och Södra korridoren. De största utmaningarna för Norra korridoren var intrång i bland annat värdefulla natur-, kultur- och friluftsområden, något som dock begränsas i och med att sträckningen går i tunnel under Flemingsbergsskogen. Valt alternativ förordades även av berörda kommuner.

Inkomna yttranden från länsstyrelsen och Naturvårdsverket förordade en dragning av tvärförbindelsen i ytläge längs befintlig väg 259 och att vägen skulle gå i tunnel i de orörda delarna inom Hanvedens riksintresse för att undvika intrång i känsliga natur- och kulturmiljöer. Detta medförde att Trafikverket valde att förlägga vägen i tunnel under Flemingsbergsskogen och bredda befintlig väg mellan Gladö – västra Jordbro.

3. Samrådsrets

Enligt 6 kapitlet 30 § miljöbalken ska avgränsningssamråd ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda.

Samrådsretsen för vattenverksamhet har avgränsats geografiskt genom att preliminära bedömningar avseende påverkansområden för yt- och grundvatten. Nedan redovisas den definierade samrådsretsen. Länsstyrelsen i Stockholms län är tillsynsmyndighet för planerad vattenverksamhet.

Länsstyrelsen

- Länsstyrelsen i Stockholms län

Berörda kommuner

- Botkyrka kommun
- Huddinge kommun

De enskilda som kan antas bli särskilt berörda

Fastighets- och rättighetsinnehavare som berörs direkt av markintrång eller indirekt genom till exempel påverkan till följd av grundvattenbortledning. Påverkan kan vara tillfälligt under anläggningsskedet och/eller permanent under driftskedet.

Berörda myndigheter

- Fortifikationsverket
- Försvarsmakten
- Havs- och Vattenmyndigheten
- Kammarkollegiet
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket
- Region Stockholm, Trafikförvaltningen (står som "Trafikförvaltningen" i sändlistan)
- Rikspolisstyrelsen
- Sjöfartsverket

- Svenska kraftnät
- Södertörns brandvårdsförbund
- Sveriges geologiska undersökning (SGU)
- Sveriges geotekniska institut (SGI)

Näringsliv, organisationer och föreningar

- AB Fortum värme
- AB Storstockholms Lokaltrafik, SL
- Botkyrka Flugfiskare
- Cykelfrämjandet Olympiahallen
- Cykelkansliet SLL
- DHR (De handikappades Riksförbund) Huddingeavdelning
- Ellevio AB
- Friluftsförbundet Botkyrka
- Friluftsförbundet Huddinge Lokalavdelning
- Frisksportklubben Ringen Kanot
- Föreningen Sörmlandsleden
- Gömmargårdens Ridsällskap
- Hellas Orienteringsklubb
- HI3G Access AB
- Huddinge hembygdsförening
- Huddinge Jakt och viltvårdsförening

- Huddinge scoutkår
- Jägarnas Riksförbund
- Naturskyddsföreningen, Huddingekretsen
- Naturskyddsföreningen, Botkyrka Salem
- Norra Botkyrka Fiskeförening
- OK Södertörn
- Spendrups
- Sportfiskarna Stockholm
- Spårvägen Cykel
- STF Södertörnskretsen
- Stockholm Vatten AB
- Stockholms hamnar
- Sveriges Åkeriföretag
- SYVAB
- Södertörns Jaktvårdskrets
- Södertörns Fjärrvärme AB
- Telia Sonera AB
- Tele2
- Telenor Sverige AB
- Tullinge Sportklubb
- Vattenfall Eldistribution AB
- Vattenfall Fjärrvärme
- Vårby- Fittja Hembygdsförening

Berörd allmänhet

Allmänheten tillhör samrådskretsen.

4. Utskick och annonsering för avgränsningssamråd

Avgränsningssamrådet genomfördes mellan den 13 november och den 6 december 2018. Inför samrådet tog Trafikverket fram ett samrådsunderlag som har funnits tillgängligt under samrådstiden på följande platser:

- Huddinge servicecenter, Sjödalstorget 13
- Haninge kommunhus, Rudsjöterrassen 2
- Botkyrka kommunhus, Munkhättevägen 45
- Fittja medborgarkontor, Fittja torg 21
- Trafikverkets entré, Solna strandväg 98, Solna
- Trafikverkets webbsida www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn

Inbjudan till samrådet skickades med brev till de berörda myndigheter, kommuner, näringsliv, organisationer och föreningar som finns med i samrådskretsen. Inbjudan är daterad den 19 oktober 2018 och är gemensam för samråd enligt väglagen (vägplanen) och samråd enligt miljöbalken (tillstånd för vattenverksamhet). Inbjudan i sin helhet inklusive sändlista finns i bilaga 1. Ett antal berörda har fått inbjudan till samråd i efterhand genom ett kompletterande utskick enligt tabell 1.

Tabell 1. Tabellen visar kompletterande utskick med inbjudan till samråd som genomförts efter 19 oktober 2018

Mottagare av kompletterande utskick	Datum för utskick
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	2018-11-05
Statens Geotekniska Institut (SGI)	2018-11-05
Kammarkollegiet	2018-11-05
Havs- och vattenmyndigheten	2018-11-05
Fortifikationsverket	2019-01-09
Sjöfartsverket	2019-01-09
Försvarsmakten	2019-02-07

Fastighetsägare och rättighetsinnehavare som är särskilt berörda av vattenverksamheten eller av vägplanens åtgärder har inbjudits till samråd i form av öppet hus via brev den 19 oktober 2018, se bilaga 2. Inbjudan innehöll bland annat uppgifter om tid och plats för öppet hus, var och när synpunkter ska skickas in och att mer information om projektet finns på Trafikverkets webbsida.

Allmänheten har bjudits in till samråd via öppet hus. Inbjudan har skett genom annonsering i följande tidningar: Post- och Inrikestidningar den 2 november, Mitt i Huddinge, Mitt i Botkyrka Salem samt Mitt i Haninge den 6 november, BotkyrkaDirekt och HuddingeDirekt den 3 november och den 10 november. Även webbaserade dialoger har utförts.

Öppet hus hölls vid följande tillfällen:

- 2018-11-14 i Haninge centrum
- 2018-11-21 i Huddinge centrum
- 2018-11-29 i Fittja centrum

Följande möjligheter fanns under samrådet för att lämna synpunkter på projektet:

- Fylla i enkäten som fanns på <http://www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn>
- Besöka platser för uppsökande dialoger
- Skicka e-post
- Skriva ett brev

Information om projektet uppdateras löpande på Trafikverkets webbsida för Tvärförbindelse Södertörn, www.trafikverket.se/tvarforbindelsesodertorn.

5. Genomförda samråd

I detta kapitel sammanfattas samrådsmöten och inkomna yttranden gällande tillståndsprövsprocessen för vattenverksamhet rörande Vårbybron och trafikplats Gömmaren, samt Trafikverkets kommentar.

5.1. Samråd med berörd länsstyrelse

Två möten har genomförts med Länsstyrelsen i Stockholms län som specifikt berör vattenverksamheten längs med väg 259. För mer information hänvisas till minnesanteckningar från mötena.

Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Stockholms län, 2018-11-06

Den 6 november 2018 genomfördes ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Stockholms län. Inför mötet skickade Trafikverket samrådsunderlag med tillhörande kartbilagor till länsstyrelsen via epost. Mötet inleddes med att länsstyrelsen konstaterade att Trafikverket bedömt att vattenverksamheten innebär betydande miljöpåverkan. Detta bekräftades av länsstyrelsens meddelande om betydande miljöpåverkan som inkom 24 april 2019 via epost.

Trafikverket presenterade projekt Tvärförbindelse Södertörn och beskrev berörda vattenförekomster, geologiska förutsättningar samt de områdesskydd som kan komma att beröras av planerad vattenverksamhet. Länsstyrelsen påpekade att Albysjön har bestånd av rödlistad stormussla, som är känslig för grumling.

Vidare beskrev Trafikverket planerad ny Vårbybro samt vilka vattenanläggningar som kan behöva rivs ut. Även byggtiden diskuterades samt presenterade bedömda risker och konsekvenser. Förslag på disposition av miljökonsekvensbeskrivningen visades. Länsstyrelsen hade inga synpunkter eller invändningar mot denna.

Trafikverket redogjorde för planerat genomförande av samråd. Länsstyrelsen meddelade att den inte behöver se samrådsredogörelsen innan den skickas in tillsammans med ansökan. Länsstyrelsen meddelade också att inga ytterligare synpunkter kommer att lämnas på underlaget utöver de som lämnats under mötet. Länsstyrelsen hade inga synpunkter på det förslag till geografisk avgränsning av ansökan som presenterades på mötet.

Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen Stockholm, 2020-09-02

Under samrådsperioden genomfördes ett möte den 2 september 2020 som specifikt berörde vattenverksamheten. Trafikverket redogjorde för innehållet i det kompletterande avgränsningssamrådet. Vidare informerades länsstyrelsen om nuläget för väg 259 Tvärförbindelse Södertörn och vattenverksamheten med fokus på Trafikverkets strategi med uppdelning av kommande vattenverksamheter i tillståndsansökningar, samt projekteringsläge rörande påverkan och konsekvens. Samrådsunderlaget levererades av Trafikverket till länsstyrelsen efter mötet.

Yttrande avgränsningssamråd

Inget yttrande inkom från länsstyrelsen under samrådsperioden för avgränsningssamrådet.

Yttrande kompletterande avgränsningssamråd

Ett kompletterande avgränsningssamråd genomfördes mellan 23 mars 22 april 2020 för den planerade vattenverksamheten längs väg 259. Det kompletterande avgränsningssamrådet tillhör ansökan om tillstånd för vattenverksamhet längs väg 259 Tvärförbindelse Södertörn, delen Masmö västra Jordbro, och sammanfattas i en separat samrådsredogörelse. Då delar av länsstyrelsens yttrande i ärendet, daterat 2020-11-10, även berör tillståndsansökan för delen Vårbybron och trafikplats Gömmaren, beskrivs yttrande även i aktuell samrådsredogörelse.

Länsstyrelsen påpekar att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla de uppgifter samt ha den omfattning och detaljeringsgrad som framgår av 6 kap. 35–37 §§ miljöbalken vilka preciseras i 16–19 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Trafikverkets kommentar: Miljökonsekvensbeskrivningen följer miljöbalken, inklusive 6 kap. 35–37 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer utifrån vad som framkommit under samrådet att sulfidhaltigt berg och förslag till ekologisk kompensation är aspekter som är särskilt viktiga att behandla i miljökonsekvensbeskrivningen, utöver vad sökanden redan presenterat i samrådsunderlag daterat 2018-09-10 (Länsstyrelsens diarienummer 531-29093-2018).

Trafikverkets kommentar: Vad gäller sulfidhaltigt berg är Trafikverket medvetna om problemet och detta kommer att kontrolleras under byggskedet. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att omfatta en beskrivning av sulfidhaltigt berg. Vad gäller ekologisk kompensation hänvisas till vägplanens miljökonsekvensbeskrivning som omfattar beskrivning av både kompensation och skyddsåtgärder. Ekologisk kompensation kommer att utföras utanför ramen för vägplanen, och specificeras i pågående diskussioner med Huddinge, Botkyrka och Haninge kommuner.

Angående samrådsrets bedömer länsstyrelsen att det kompletterande avgränsningssamrådet för länsstyrelsens del kan slutföras skriftligt. Länsstyrelsen bedömer att den redovisade samrådsretsen bör vara tillräcklig.

Länsstyrelsen lyfter fram att vid en tillståndsprövning bör en verksamhets hela samlade miljöpåverkan vägas in i prövningen. Rörande uppdelningen i tre tillståndsansökningar; Vårbybron och trafikplats Gömmaren, väg 259 samt Lissmasjöns sjösänkingsföretag. Länsstyrelsen anser att det är rimligt att (om)prövningen av Lissmasjöns sjösänkingsföretag lyfts ut som en särskild ansökan, eftersom sjösänkingsföretaget har en annan verksamhetsutövare än vägen. Avseende separeringen av Vårbybron och trafikplats Gömmaren från väg 259 anser länsstyrelsen att det är centralt att kumulativa miljökonsekvenser kan beskrivas och hanteras i prövningen.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket håller med om vikten av att beskriva de kumulativa effekterna avseende vattenverksamheterna. Det är främst Trafikplats

Gömmaren som genererar kumulativa effekter, vilka beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen för Vårbybron.

5.2. Samråd med berörda kommuner

Vattenverksamheten vid Vårbybron och trafikplats Gömmaren berör Botkyrka och Huddinge kommuner. En mötesserie med arbetsmöten med respektive kommun har genomförts under perioden som arbete med vattenverksamhet har pågått inom projekt väg 259 Tvärförbindelse Södertörn.

5.2.1. Botkyrka kommun

Samrådsmöte den 12 december 2019

Trafikverket presenterade arbetet med tillståndsansökningarna och befintliga förhållanden i området med avseende på yt- och grundvattenförekomster samt geologi och hydrogeologi. Vattenverksamhet kopplat till Vårbybroarna diskuterades specifikt. Trafikverket har tidigare översänt underlag och uppmanat kommunen att återkomma med eventuella synpunkter på förslaget att i samband med återställningen även ta bort den befintliga landtungan i Fittjaviken till cirka en meter under vattennivån. Botkyrka kommun lämnade inga synpunkter angående vattenverksamheten på mötet, men informerade om att det finns uppgifter om föroreningar. Bland annat i området norr om E4:an, där tidigare verksamheter hanterat lösningsmedel och oljor.

Yttrande avgränsningssamråd

I yttrande daterat 2018-12-17 hanteras kommunens synpunkter på väg 259 och anslutningen till väg E4/E20. När det gäller nya broar över Fittjaviken har kommunen inga invändningar mot den principiella lösningen, men påpekar att lösningen inte överensstämmer med gällande detaljplaner. Kommunen är beredd att genomföra nödvändiga detaljplaneändringar.

Kommunen påpekar att tvärförbindelsen går genom Östra Mälarens vattenskyddsområde. Den passerar Tullingeåsen-Ekebyhov-Riksten, vilken är en utpekad grundvattenförekomst med otillfredsställande kemisk status men god kvantitativ status. Vattenfrågorna växer i betydelse och för Tvärförbindelsen kommer förutsättningarna att ta hand om dagvatten samt utföra anläggningsarbeten i skyddat vatten bli föremål för särskild tillståndsgivning. I det berörda delarna kring Fittjaviken finns stor risk att behöva hantera förorenade områden.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket är medveten om att arbetsområdet ligger inom både primär och sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde och skyddsåtgärder kommer att vidtas. Väg dagvatten har hanterats i vägplanen genom att reningsåtgärder har fastställts som skyddsåtgärder. Hanteringen av väg dagvatten inklusive reningsåtgärder och miljö kvalitetsnormer för de recipienter som riskerar att påverkas av dagvattnet prövas inom vägplanen och inom planlagda områden kommer även anmälan till berörd tillsynsmyndighet enligt 9 kapitlet miljöbalken göras (miljöfarlig verksamhet). Vårbybron kommer att utformas med rännor som leder dagvatten till reningsanläggningarna.

Botkyrka kommun anser att lösningen för den regionala gång- och cykelvägen inte uppfyller ambitionerna i den regionala cykelplanen. Kommunens uppfattning är också att ett läge närmare trafikplats Fittja är bättre för en ny bro för gång- och cykeltrafik

över Fittjaviken. I den fortsatta planeringen behöver tillgänglighet för gående behandlas på ett tydligare sätt.

Trafikverkets kommentar: gång- och cykelvägens utformning har omarbetats i samråd med Botkyrka kommun och övriga berörda kommuner.

Kommunen upplyser om att Tvärförbindelse Södertörn går genom Östra Mälarens vattenskyddsområde och pekar på att det kommer att finnas behov av att ta hand om dagvatten samt utföra anläggningsarbeten i skyddat vatten. Det finns också stor risk att behöva hantera förorenade områden runt Fittjaviken. Kommunen vill följa det fortsatta arbetet nära för att kunna utföra granskning och tillsyn så effektivt som möjligt för planering och genomförande.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket är medveten om att arbetsområdet ligger inom både primär och sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde och skyddsåtgärder kommer att vidtas. Väg dagvatten har hanterats i vägplanen genom att reningsåtgärder har fastställts som skyddsåtgärder.

5.2.2. Huddinge kommun

Samrådsmöte med Huddinge kommun, 2018-12-05.

Den planerade vattenverksamheten presenterades. Diskussion fördes kring Vårby källa, den nya Vårbybron och utformning vid det östra brofästet samt cykelmöjligheter under byggskedet. Trafikverket informerade om att en marin arkeologisk utredning är utförd och att inga fornlämningar påträffades i anslutning till Vårbybron. Huddinge kommun informerade om att det enligt översiktsplanen finns ett rekreativt samband på den östra sidan av Fittjaviken.

Samrådsmöte 24 september 2019

Trafikverket informerade om att Trafikverket kommer fokusera på Vårbybrons ytvattenpåverkan, Vårbykälla, Gömmarbäckens utformning och landtungan i Fittjaviken. Under mötet noterades att dialog med Huddinge kommun behövs för vattenverksamhet kopplat till Gömmarbäcken och placering av VA-station vid Vårby.

Trafikverket har tidigare översänt underlag och uppmanat kommunen att återkomma med eventuella synpunkter på förslaget att ta bort den befintliga landtungan i Fittjaviken till cirka en meter under vattennivån. I ett mejlyttrande 4 september 2019 anser Huddinge kommun att förslaget som presenterats rörande landtungan är bra och kommunen delar Trafikverkets uppfattning att landskapsbilden blir bättre ifall man återskapar en öppen "vattenspegel" på området. Huddinge kommun undrar och förutsätter att det studerats att vattenutbytet med Albysjön faktiskt blir bättre med förslaget. Detta är något som kommunen även har yttrat sig om i tidigare samrådssvar på vattenverksamheten. Kommunen förutsätter att val av broformning skett utifrån minsta möjliga påverkan på miljön. Kommunen undrar om det finns någon utredning med mätningar som påvisar effekterna av förslaget.

Yttrande avgränsningssamråd

Huddinge kommun inkom med ett yttrande 2019-01-30. När det gäller vattenverksamheten förutsätter kommunen att Trafikverket närmare undersöker vilken påverkan som ny bro och eventuell rivning av landtunga får på bland annat

omsättningen av vatten. Det bör övervägas att utföra någon form av en hydrologisk modellering över området/tvårsnittet. Kommunen ser positivt på att Trafikverket ska fortsätta utreda hur den förorenade marken i omgivningen kan påverka bortpumpat grundvatten. Kommunen vill samtidigt betona vikten av att det utreds noggrant så att föroreningar inte sprids ut i Mälaren/Albysjön. Vid eventuellt temporär utfyllnad under broarna ska rena massor användas.

Trafikverkets kommentar: Omsättningen av vatten i Fittjaviken har studerats och presenteras i miljökonsekvensbeskrivningen. Sammanlagt bedöms ingen effekt och inga konsekvenser uppstå på vattenomsättningen i Fittjaviken till följd av den planerade vattenverksamheten. Vid genomförandet av de arbeten som innebär vattenverksamhet vidtas skyddsåtgärder för att begränsa risker för negativa konsekvenser, till exempel spridning av föroreningar. Sprängstenen till utfyllnaden i Fittjaviken tvättas och kontrolleras så att rester av kväveföreningar från sprängning är urlakade.

Ur ett rekreativperspektiv är det önskvärt att arbetena planeras så att större begränsningar inte görs för framkomligheten för båttrafiken under sommarmånaderna. Placering och utformning av brodelar för Vårbybron bör ske så att en framtida koppling mellan områdena på ömse sidor om bron inte omöjliggörs eller försvåras, till exempel genom brofundament precis i strandlinjen.

Trafikverkets kommentar: Under anläggningsskedet sker anpassningar för att båttrafiken ska kunna passera under Vårbybron. Båttrafiken trafikerar ordinarie färdväg, men det kan under perioder bli aktuellt med tidsrestriktioner för när båtar får passera. Ledverket vid den befintliga Vårbybron förväntas kunna vara kvar i oförändrat skick. Fortsatt utformningsarbete ska utföras med inriktning att platserna vid Vårbybrons brofästen ska vara öppna med god överblickbarhet.

Länshållningsvatten/inrinnande vatten, vid spont vid arbete i vattenområdet, ska inte släppas så att det orsakar grumling. Vid arbete som utförs utanför vattenområdet och länshållningsvatten uppkommer, ska detta fördröjas och renas innan det släpps ut. Huddinges riktlinjer för länshållningsvatten är beräknade på att vattnet ska rinna en bit innan det når recipienten. Muddring eller rivning av bron ska inte orsaka grumling eller påverka/förorena Mälaren.

Trafikverkets kommentar: Länshållningsvatten ingår i MKB som följdverksamhet. Skydd mot grumling är en av skyddsåtgärderna som föreslås i MKB.

Huddinge kommun anser att det är viktigt att Trafikverket presenterar hur vägdagvattnet på de nya Vårbybroarna ska tas omhand eftersom Mälaren är en vattentäkt med skyddsföreskrifter. Åtgärder är viktiga för såväl kontinuerliga utsläpp som utsläpp i samband med eventuella olyckor. Trafikverket bör även presentera hur åtgärder mot hur vägtrafiken som källa till utsläpp av mikroplaster kan vidtas, i synnerhet vid E4/E20.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket är medveten om att arbetsområdet ligger inom både primär och sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde och skyddsåtgärder kommer att vidtas. Vägdagvattnet har hanterats i vägplanen genom att reningsåtgärder har fastställts som skyddsåtgärder. Hanteringen av

vägdagvatten inklusive reningsåtgärder och miljö kvalitetsnormer för de recipienter som riskerar att påverkas av dagvattnet prövas inom vägplanen. Inom planlagda områden kommer även anmälan till berörd tillsynsmyndighet enligt 9 kapitlet miljöbalken göras. Vårbybron kommer att utformas med avledning av dagvatten till reningsanläggningar.

Det bör framgå i fortsatt tillståndsprocess att det i anslutning till broarna pågår programarbete för Spendrupsområdet med en helt ny stadsdel (Vårby udde).

5.3. Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Samråd har skett med enskilda fastighetsägare, eller grupper av fastighetsägare, under hela samrådsperioden för avgränsningssamrådet. Trafikverket har också erbjudit enskilda samtal till de som i första hand är direkt berörda och som fått en kallelse per brev rörande samråd om projektet.

Mötena har främst berört frågor kring den enskilde fastighetsägarens påverkan av väg 259 Tvärförbindelse Södertörn såsom avseende bullernivåer, markinträng och markinlösen.

Inga yttranden från de enskilda som kan bli särskilt berörda har inkommit under samrådsperioden.

5.4. Samråd med övriga berörda myndigheter

Ett möte har genomförts med Sjöfartsverket 12 februari 2021. Under mötet konstaterades att en farled för båttrafik passerar under Vårbybron och vidare mot Tullingesjön. I Tullingesjön ligger en Marina med kommersiell verksamhet. Utgångspunkten är att båttrafiken ska kunna trafikera ordinarie färdväg, men det kan under perioder bli aktuellt med tidsrestriktioner för när båtar får passera under Vårbybron under byggskedet. Sjöfartsverket påpekar att marinan och båtplatsägare behöver informeras om eventuella restriktioner för båttrafiken. Under mötet diskuterades även hur farleden ska märkas ut, samt vad Sjöfartsverket har för synpunkter vad gäller inmätning av botten.

Under avgränsningssamrådet inkom ett yttrande från Sjöfartsverket som berör vattenverksamhet vid Vårbybron, se 5.4.1.

Följande myndigheter har meddelat att de avstår från att yttra sig över väg 259 Tvärförbindelse Södertörn, inklusive vattenverksamhet: Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges geologiska undersökning (SGU). Fortifikationsverket har inget att erinra i ärendet.

5.4.1. Sjöfartsverket

Yttrande avgränsningssamråd

Mot bakgrund av att den nya Vårbybron erbjuder minst samma dimensioner vad gäller seglingsfri höjd, minsta djup, bredd och läge samt att tillgängligheten bibehålls under större delen av anläggningstiden har Sjöfartsverket inget att erinra i sak mot anläggandet av de nya broarna för vägtrafik. Vad gäller samrådsunderlaget saknas beskrivning av fritidssjöfarten/båtlivet. Vidare skriver Sjöfartsverket att en ny gång- och

cykelbro inte bör hämma tillgängligheten för sjötrafiken ytterligare än vad Vårbybron gör. En eventuell sänkning av seglingsfri höjd bör föregås av en utredning/konsekvensanalys avseende tillgängligheten för sjötrafiken. I så fall behöver berörda båtägare och båtklubbar involveras. Samråd med Sjöfartsverket bör hållas innan gång- och cykelbrons seglingsfria höjd fastställs.

Trafikverkets kommentar: Sjöfartsverkets synpunkter kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med utformning av Vårbybron. Den nya gång- och cykelbron utformas så att ingen påverkan på den seglingsfria höjden sker i jämförelse med nuläget.

Risker i samband med byggnation i vatten som kan komma att påverka fartygstrafiken bör analyseras. Vid behov bör projektet föreslå eventuella åtgärder och en handlingsplan för att höja säkerheten för sjötrafiken i samband med anläggningsfasen. Om vattenområde behöver tillfälligt avlysas krävs ett beslut av länsstyrelsen med stöd av Sjötrafikförordningen efter en särskild ansökan.

Trafikverkets kommentar: I samband med byggnation av Vårbybron kommer hänsyn till fartygstrafiken tas och tillstånd sökas vid behov.

Belysning på Vårbybron, både under byggnation och i driftskedet, bör utformas så att den inte verkar bländande för sjötrafiken eller påverkar funktioner på de ljuspunkter som är avsedda för säker navigation. Vidare bör bron märkas ut med seglingsfri höjd. Efter genomfört arbete ska bron, förändringar av strandlinje, bottentopografi och andra objekt geodetiskt bestämmas enligt sjömättningsstandard FSIS-44 och delges Sjöfartsverket, Ufs-redaktionen, för kontroll och uppdatering av sjökort.

Trafikverkets kommentar: Synpunkten avseende belysning och utmärkning av bron tas i beaktande i det fortsatta arbetet. Vidare kommer Sjöfartsverket att delges avseende förändringar av strandlinje, bottentopografi med mera.

Sjöfartsverket anser att den kommande ansökan med tillhörande MKB bör beskriva förekommen sjötrafik som förväntas passera bron samt hur denna kommer att påverkas av de nya broarna samt anläggningsfasen.

Trafikverkets kommentar: De efterfrågade uppgifterna gällande sjötrafik och eventuell påverkan på den redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen som tillhör ansökan om tillstånd till vattenverksamhet.

5.5. Samråd med näringsliv, organisationer och föreningar

Under samrådsperioden har ett stort antal möten genomförts med verksamhetsutövare inom området som berörs av Tvärförbindelse Södertörn och vattenverksamheten:

- Botkyrka Stadsnät
- Fastighets AB Balder
- Huddinge Stadsnät
- Huddinge Fiber
- Skanova
- Spendrups Bryggeriaktiebolag, Magnolia Bostad AB och Huddinge kommun
- Stockholm Vatten och Avfall
- Stokab
- Storstockholms lokaltrafik, SL
- Svenska Kraftnät
- Söderenergi
- Södertörns energi/Södertörns Fjärrvärme
- Tele2
- Vattenfall, Vattenfall lokalnät, Vattenfall regionalnät och Vattenfall värme

För mer information hänvisas till minnesanteckningar från mötena.

Tre yttranden har inkommit från näringsliv, organisationer och föreningar.

5.5.1. Fabege AB

Yttrande avgränsningssamråd

Fabege yrkar på att Trafikverket ska stå för alla eventuella kostnader som orsakas av vattenverksamheten. Fabege yrkar även för erforderligt juridiskt och tekniskt stöd vid eventuell skadereglering samt ersättning för rättegångskostnader med ett belopp som kommer anges senare.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket står för de kostnader som är relaterade till vattenverksamheten. Rätt till ersättning för förhandling avgörs av domstol i samband med prövningen av ansökan om tillstånd.

5.5.2. KM2 Property AB ("Spendrups")

Yttrande avgränsningssamråd

Yttrandet är skrivet av advokatfirman DLA Piper Sweden KB som ombud för KM2 Property AB (dotterbolag i Spendrups koncernen), vilka äger Mjödets 1, Mjödets 2 och Vårby Gård 1:9.

Gällande vattenverksamhet önskar Spendrups närmare samråda angående de konsekvenser som den föreslagna vattenverksamheten kan få på Vårby källa. Källan har ett stort värde både kulturellt och ekonomiskt. Spendrups önskar mer detaljerad information och garantier från Trafikverket att Vårby källas värde inte eroderas, samt att en särskild utredning tas fram där det tydligt framgår att tillrinningen av vatten till Vårby källa inte äventyras av vattenverksamheten i samband med Tvärförbindelse Södertörn.

Trafikverkets kommentar: Trafikverket är medvetet om Vårby källas värde och frågan om påverkan har utretts. En mindre påverkan bedöms ske på tillflödet till källan antingen genom aktiv grundvattenbortledning under byggtiden eller genom

förändrad avrinning under driftskedet. Möjligheten att nyttja det beviljade tillståndet bedöms dock inte påverkas eftersom tillgången är betydligt större än det tillståndsgivna uttaget.

5.5.3. Södertörns fjärrvärme AB

Yttrande avgränsningssamråd

Södertörns fjärrvärme tar i sitt yttrande upp att Tvärförbindelse Södertörn inte får försämra åtkomsten till fjärrvärmeledningar vid utförande av underhåll. Vid förändringar av ledningsnätet ska Trafikverket medverka till upprättande av servituts- eller ledningsrättsavtal för fjärrvärmeledningar. Exploatören ska bekosta flytt av ledningar för fjärrvärme och gas och samtliga uppkomna kostnader.

Vid projektering och byggstart ska byggaren ta kontakt med Södertörns fjärrvärme AB för dokumentation och utsättning av ledningar för fjärrvärme och gas. Södertörns fjärrvärme AB skickar med kartskisser och meddelar att de önskar delta så tidigt som möjligt för att minimera påverkan på ledningsnätet.

Trafikverkets kommentar: Södertörns fjärrvärme AB äger en fjärrvärmeledning som påverkas av arbeten i vattenområde i Fittjaviken. Trafikverket har kontinuerliga ledningssamordningsmöten med Södertörns fjärrvärme AB.

5.6. Samråd med allmänheten

Tre samrådsaktiviteter har genomförts med allmänheten i form av öppet hus. Det kom cirka 450 personer totalt vid de tre tillfällena. Samrådsmötena hölls gemensamt för både vägplanen och vattenverksamheten inom projekt Tvärförbindelse Södertörn.

Under samrådsperioden har cirka 150 personers skriftliga synpunkter inkommit från allmänheten. Dessutom har cirka 1100 synpunkter inkommit från de webbaserade dialogerna. Ett tiotal yttranden har bedömts gälla vattenverksamhet vid Vårbybron och trafikplats Gömmaren.

De synpunkter som inkommit gällande vattenverksamheten handlar huvudsakligen om följande:

- Processen för hur avgränsningssamrådet har genomförts
- Miljökvalitetsnormer för vatten och hantering av vattenmiljö
- Grundvattenpåverkan
- Oro för påverkan på Vårby källa och på naturen i området

Processen

En synpunkt gäller att det inte har framgått på väg 259 Tvärförbindelse Södertörns webbplats att samrådstillfället omfattade samråd inför både en prövning enligt väglagen och en prövning enligt miljöbalken. Det är heller inte närmare preciserat hur de samråd som genomförts under den angivna perioden är relaterade till de samrådsaktiviteter som redan har genomförts under tidigare projektskeden.

Trafikverkets kommentar: Synpunkten besvaras i samrådsredogörelsen för Vägplan men återges även i denna samrådsredogörelse. Inbjudan till samråd har skett genom

brev och kungörelser i ortstidningar enligt 6 § vägförordning. I både breven och kungörelsen framgick vad samrådet avsåg, med hänvisning både till väglagen och miljöbalken. Som en del av samrådsunderlaget redovisades kapitelstruktur för vägplanens miljökonsekvensbeskrivning såväl som den miljökonsekvensbeskrivning som tillhör ansökan om tillstånd för vattenverksamhet. Trafikverket anser därför att kraven på samråd enligt väglagen och miljöbalken uppfylls.

På Trafikverkets hemsida för projektet redovisas samtliga genomförda samråd. I senaste samrådsmaterialet redovisas hur processen hänger ihop, medan de tidigare samråden redovisas i detalj under fliken "Arkiv". Samråd kring ansökan om tillstånd för vattenverksamhet har inte varit aktuellt i projektets tidigare delar.

Miljö kvalitetsnormer och vattenmiljö

Frågor har inkommit kring om byggandet kommer att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten, hur Trafikverket tänker kring vattenmiljön och om det har gjorts någon miljöanalys. I ett yttrande påpekas att redovisning av projektets relation till miljö kvalitetsnormer för vatten saknas.

Trafikverkets kommentar: Trafikverkets utgångspunkt är att den planerade vattenverksamheten i yt- och grundvatten varken ska påverka status eller möjligheten att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för de vattenförekomster som finns inom påverkansområdet. I miljökonsekvensbeskrivningen som ingår i ansökan om tillstånd för vattenverksamhet redovisas projektets miljöbedömning av den sökta verksamheten. Som grund för miljöbedömningen ligger ett antal olika utredningar, beräkningar och undersökningar. Dessa kommer att redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Grundvattenpåverkan

Två frågor har inkommit som gäller påverkan på grundvattnet generellt och specifikt vid sprängningar. En av synpunktsgivarna önskar också ett större miljöfokus.

Trafikverkets kommentarer: Den effekt på grundvattnet som kan uppstå vid byggandet av Tvärförbindelse Södertörn är bland annat att grundvattenbortledning gör att grundvattennivån i området sjunker tills bortledningen balanseras av tillrinnande grundvatten eller av nederbörd och ytvatten som infiltrerats i marken. Förväntade konsekvenser av detta beskrivs i samrådsunderlaget och beskrivs även i miljökonsekvensbeskrivningen som tillhör ansökan om tillstånd för vattenverksamhet. För att motverka negativa konsekvenser har även ett antal skyddsåtgärder utretts, däribland tätande konstruktioner. Länshållningsvatten från anläggningsarbeten under grundvattennivå kommer att genomgå erforderlig lokal rening, exempelvis sedimentation och oljeavskiljning.

Sprängning innebär en viss påverkan på berget närmast tunneln i form av ökad sprickighet. Denna påverkan är lokal (cirka 1-5 meter ut från tunnelväggen) och motverkas av tätning i form av cementinjektering. Tunnelarbetena påverkar inte bergets eller jordens vattenhållande egenskaper i ett större perspektiv. Vatten med förhöjda kvävehalter till följd av sprängmedel kommer ledas till spillvattennätet. Sprängstenen till utfyllnaden i Fittjaviken tvättas och kontrolleras så att rester av kväveföreningar från sprängning är urlakade. Övrigt länshållningsvatten renas innan det leds till dagvattennätet eller direkt till recipient. I driftskedet kommer inläckande

grundvatten att avledas till lågpunkter för utjämning och sedimentation. Därefter avleds vattnet direkt eller via dagvattennätet till recipient.

Oro för påverkan på Vårby källa och på naturen i området

En person frågar vad som kommer att hända med vattnet och cykelbron över Fittjaviken. I två yttranden påtalas att det finns en källa i området och att det finns risk för att naturen förstörs ännu mer. I ett yttrande konstateras att det inte är helt utrett hur grundvattnet kommer påverkas vid sprängning vid trafikplats Gömmaren.

En person lämnar en synpunkt om att inte förlägga Gömmarbäcken i trumma någon längre sträcka. En person påtalar att vattenmiljön vid Vårbybron måste återställas så att fisken återfår nödvändiga lekområden längs med strandområdena. Nu finns möjlighet att rätta till detta, till exempel genom åtgärder i samråd med sportfiskarna.

Trafikverkets kommentar: Det åtgärder som planeras vid Vårbybron och möjliga konsekvenser har redovisats i samrådsunderlaget. Detta kommer att utvecklas vidare i de handlingar som ingår i ansökan om tillstånd för vattenverksamhet för Vårbybron och Gömmarbäcken. Trafikverket känner till Vårby källa och för samtal med verksamhetsutövare i området. En mindre påverkan bedöms ske på tillflödet till källan antingen genom grundvattenbortledning under byggtiden eller genom förändrad avrinning under driftskedet. Möjligheten att nyttja det beviljade tillståndet bedöms dock inte påverkas eftersom tillgången är betydligt större än det tillståndsgivna uttaget.

Som en del av anläggningsarbetet kommer sprängning av berg att ske. För att motverka negativa konsekvenser kommer vatten med förhöjda kvävehalter till följd av sprängmedel att ledas till spillvattennätet. Dessutom tätas berget vid behov.

Befintlig trumma och vandringshinder i Gömmarbäcken under dagens E4/E20 kommer att tas bort genom att bäckens fåra återskapas till en mer naturlig, öppen bäck. Syftet är att säkerställa Gömmarbäckens flöde genom väganläggningen, undvika påverkan på bäckfåran och vattenkvaliteten och att underlätta grundläggning och byggnation av broarna i trafikplats Gömmaren. Under byggtiden krävs dock en temporär kulvertering av Gömmarbäcken under cirka 5-6 års tid.

Trafikverket är medvetna om det akvatiska livet i Fittjaviken och Albyviken. Under anläggningsskedet kommer åtgärder vidtas för att begränsa grumling och annan negativ påverkan för växt- och djurlivet. Väg 259 Tvärförbindelse Södertörn och Vårbybron kommer inte att ytterligare försämra de akvatiska förhållandena på platsen.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 172 90 Sundbyberg. Besöksadress: Solna Strandväg 98.
Telefon: 0771-921 921, Förmedlingstjänster telefoni: 010-123 50 00

www.trafikverket.se